

Bezpieczni od świtu do zmierzchu – nowoczesne ŚOI przeciwdziałające przegrzaniu i poprawiające widzialność

dr inż. Anna Dąbrowska

mgr inż. Monika Jangas

mgr inż. Agnieszka Greszta

mgr inż. Agata Kmiecik

inż. Aleksandra Koźlenko

Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Środków Ochrony Indywidualnej

Bezpieczeństwo od świtu do zmierzchu

- wyzwania

Praca w środowisku gorącym

- ✓ W 2022 r. według danych GUS (GUS, 2023) w Polsce w warunkach zagrożenia mikroklimatem gorącym zatrudnionych było 19 459 osób

2024 – najgorętszy rok w historii pomiarów

wg Europejskiej Agencji Środowiskowej:
średnia globalna temperatura przekroczyła
poziom sprzed epoki przemysłowej o 1,5°C

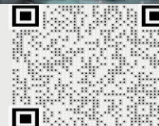

wg IMGW-PIB:
średnia obszarowa temperatura powietrza
w Polsce była o 2,2 °C wyższa od średniej
rocznej wieloletniej

Praca w warunkach ograniczonej widoczności

- ✓ Każdego roku tysiące pracowników ulega wypadkom (w tym często śmiertelnym) na skutek uderzenia, zgniecenia lub potrącenia przez poruszające się maszyny (np. wózki widłowe, dźwigi, suwnice itp.), pojazdy lub inne obiekty
- ✓ Wypadki związane z potrąceniem człowieka przez poruszające się pojazdy często zdarzają się również w środowisku pozazawodowym
- ✓ W 2024 r. aż 47% wszystkich ofiar wypadków drogowych w Polsce stanowili niechronieni uczestnicy ruchu drogowego

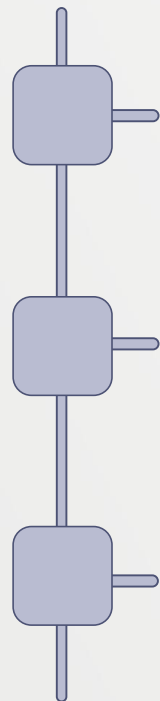

Wyzwanie: Przegrzanie (nadmierne obciążenie cieplne)

NADMIERNE OBCIĄŻENIE CIEPLNE

Praca w zmiennych warunkach klimatycznych

obciążenie cieplne jest szczególnie trudne do oceny z wykorzystaniem tradycyjnych metod z uwagi na jego zmienność i dynamikę zmian

tradycyjna okresowa ocena obciążenia cieplnego może nie być wystarczająca

trudności w dostarczeniu rozwiązań technicznych, które ograniczają obciążenie cieplne związane z pracą w wysokiej temperaturze

SKUTKI OBCIĄŻENIA CIEPLNEGO

ODWODNIENIE

SKURCZ MIĘŚNI

ZAWROTY GŁOWY

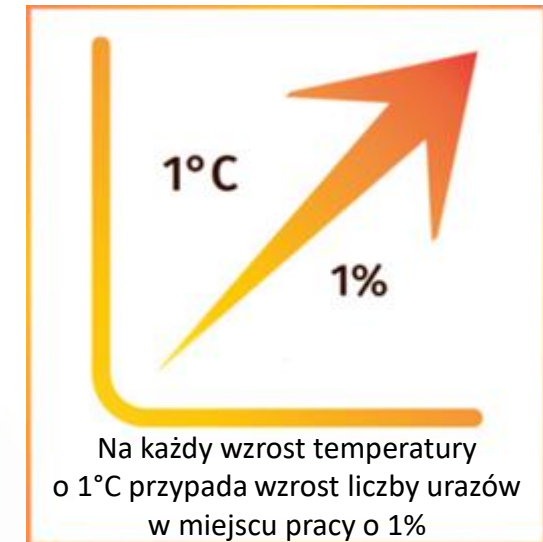
SPADEK
KONCENTRACJI,
DYSKOMFORT

OMDLENIA

SPADEK
PRODUKTYWNOŚCI

[\(PDF\) The Cost of Inaction — The Failure of Employers to Mitigate the Effects of Heat Stress on Workers Causes Preventable Heat-related Illness, Injury and Fatalities and Costs the U.S. Economy Nearly \\$100 Billion Each Year. Key Findings](#)

HUTA SZKŁA – Krosno Glass S.A.

Warunki pracy:

- ✓ Narażenie na wysokie temperatury, sięgające nawet 50°C
- ✓ Bliski kontakt z masą szklaną

Wymagania odnośnie do odzieży:

- ✓ Odporność na ciepło
- ✓ Odporność na działanie płomienia

Stanowiska pracy:

1. Operator automatów do formowania wyrobów szklanych
2. Hutnik formowacz wyrobów szklanych ręcznie
3. Pracownik podręczny

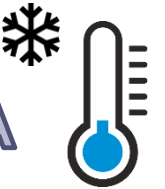
Koncepcja rozwiązania

WBGTwskaźnik
- pomiary

ocena obciążenia cieplnego w czasie rzeczywistym na stanowisku pracy –
obiektywna ocena potrzeby
chłodzenia w celu przeciwdziałania
obciążeniu cieplnemu

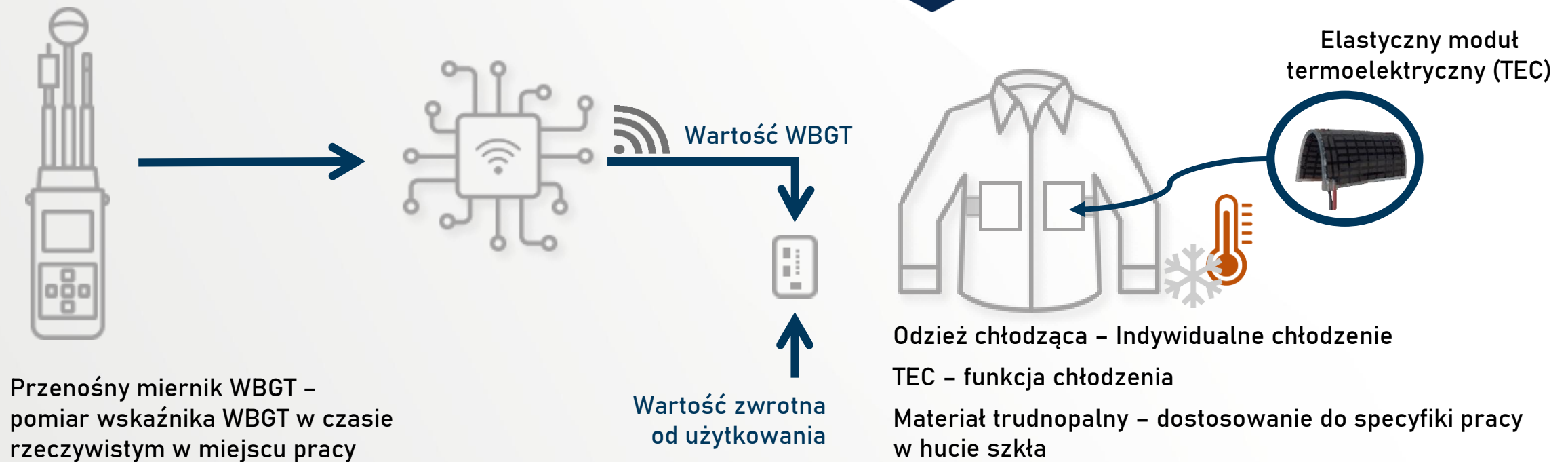
WSPÓŁPRACA

ODZIEŻ CHŁODZĄCA

część wykonawcza systemu
odpowiadająca na wskazania z
mobilnego miernika WBGT,
zapewniająca indywidualne chłodzenie

System do monitorowania i przeciwdziałania obciążeniu cieplnemu

ZASADA DZIAŁANIA

CZĘŚĆ MONITORUJĄCA

monitorowanie wskaźnika obciążenia cieplnego WBGT na stanowisku pracy w czasie rzeczywistym

CZĘŚĆ KOMUNIKACYJNA

zbieranie danych z części monitorującej
wysyłanie komunikatów dotyczących wartości WBGT
komunikacja pomiędzy częścią monitorującą i częścią wykonawczą systemu

CZĘŚĆ WYKONAWCZA

obliczanie wymaganej mocy chłodzenia na podstawie wartości WBGT
realizacja funkcji chłodzenia z wykorzystaniem odzieży chłodzącej wyposażonej w elastyczne moduły termoelektryczne

ODZIEŻ CHŁODZĄCA

Całkowita masa
części
wykonawczej
wynosi
ok. 1 kg, w tym:

- sterownik – 164 g,
- źródło zasilania – 209 g,
- koszula – 331 g,
- układ chłodzący – 232 g,
- moduły rozpraszając ciepło w stanie suchym – 104 g.

Zgłoszenie wzoru użytkowego nr. W.133053 pt. „Odzież chłodząca trudnopalna”

Badania użytkowe

z udziałem pracowników huty szkła Krosno Glass S.A.

Warunki laboratoryjne

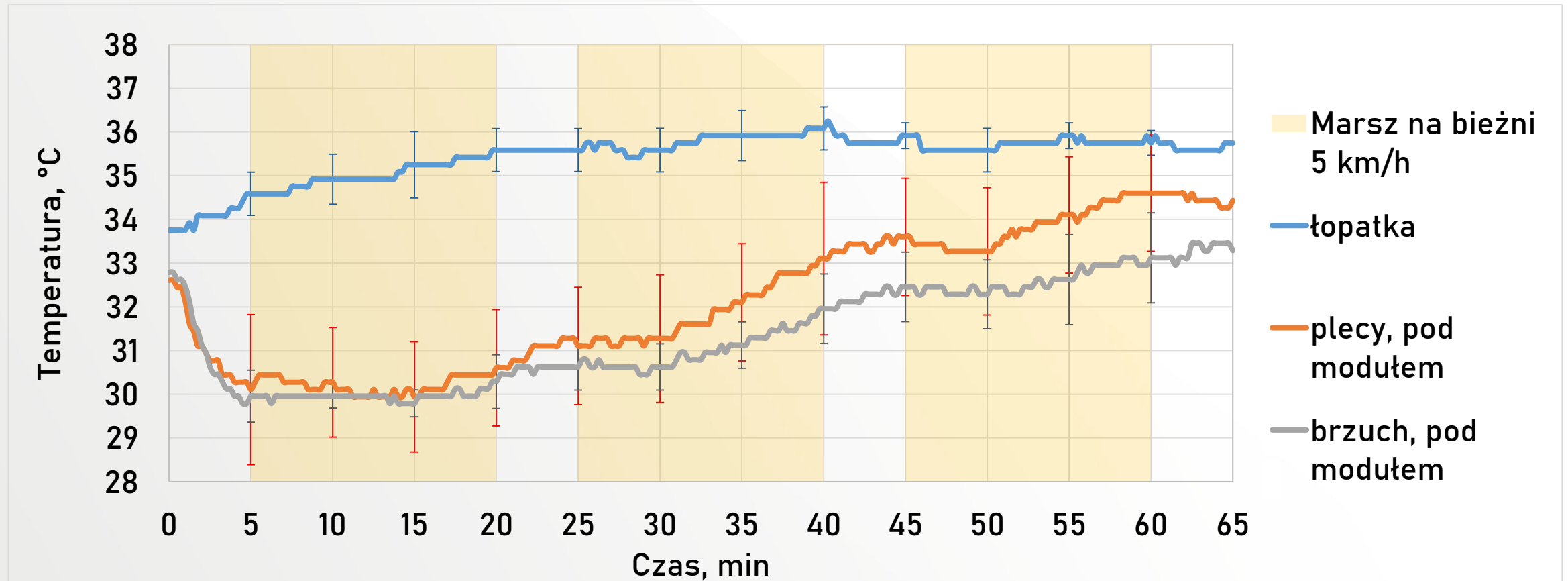
- ✓ Aktywność fizyczna: Sekwencje marszu 5 km/h i odpoczynku
- ✓ Ocena skuteczności

Warunki semi-rzeczywiste

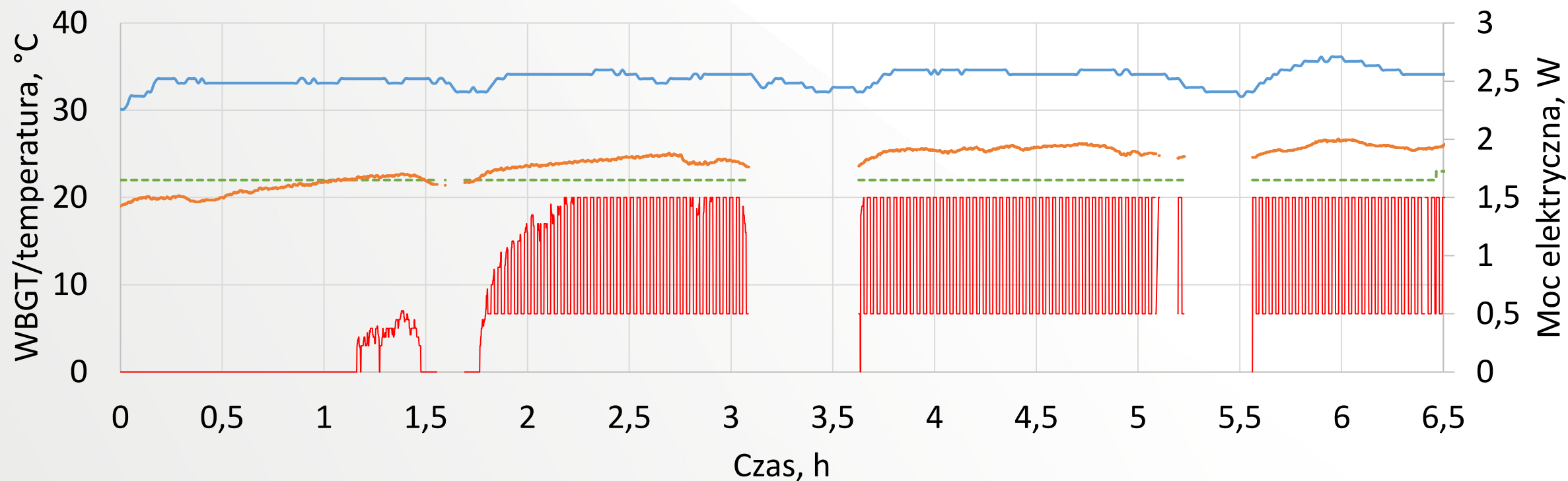
- ✓ Czynności wykonywane na stanowisku pracy
- ✓ Ocena funkcjonalności

Badania użytkowe – w warunkach laboratoryjnych

Badania użytkowe – w warunkach semi-rzeczywistych

--- WBGT - wartość referencyjna

— WBGT - wartość zmierzona

— Lokalna temperatura skóry, łopatką

— Moc elektryczna

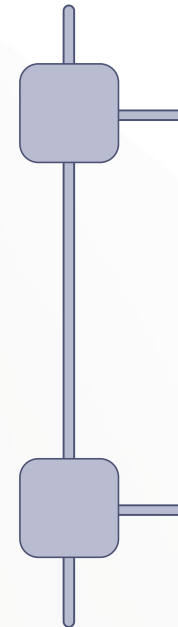

Korzyści z zastosowania systemu

ciągłe monitorowanie wskaźnika WBGT w czasie rzeczywistym uwzględniające dynamicznie zmieniające się warunki pracy

automatyczne sterowni chłodzeniem dostosowane do warunków pracy
– brak konieczności ręcznego sterowania

aktywne przeciwdziałanie przed wystąpieniem obciążenia cieplnego – działanie prewencyjne

dodatkowe środki wspomagające poprawę warunków pracy
– proaktywna inicjatywa

Wyzwanie: Potrącenia (ograniczona widzialność)

Rozporządzenie 2016/425 w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylenia dyrektywy Rady 89/686/EWG

ŚOI sygnalizujące wizualnie obecność użytkownika

„ŚOI przeznaczone do przewidywalnych warunków użytkowania, w których obecność użytkownika musi być sygnalizowana w sposób widoczny i indywidualnie, muszą posiadać właściwie umieszczony element lub urządzenie, bądź ich większą liczbę, emitujące bezpośrednie lub odbite promieniowanie widzialne o odpowiednim natężeniu światła i odpowiednich właściwościach fotometrycznych i kolorymetrycznych”

<https://www.kris-wroclaw.pl/odziez-odblaskowa.html>

Odzież o intensywnej widzialności PN-EN ISO 20471

- ✓ klasa 1, 2 lub 3
- ✓ zapewnienie widzialności w dzień i w ciemności

Odzież o zwiększonej widzialności PN-EN 17353

- ✓ typ A – widzialność w dzień
- ✓ typ B – widzialność w ciemności
- ✓ typ AB – widzialność w dzień i w ciemności

<https://blog.horus.net.pl/blog/751-nowa-norma-17353-czego-dotyczy-co-oznacza>

II kategoria ŚOI
wymagany certyfikat
badania typu UE

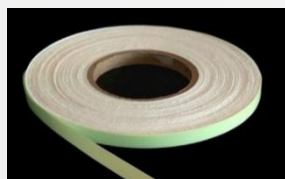

Odzież ostrzegawcza ze zintegrowanym oświetleniem

oświetlenie pasywne
(taśmy fosforescencyjne)

<https://benetex.pl/tasmy-fosforescencyjne-vizlite-dt.html>

<https://benetex.pl/tasmy-fosforescencyjne-vizlite-dt.html>

oświetlenie aktywne
(np. diody LED)

Materiały fosforescencyjne dzięki zawartości pigmentów luminescencyjnych (tzw. luminoforów) wykazują zdolność świecenia światłem własnym po uprzednim naświetleniu światłem słonecznym lub sztucznym

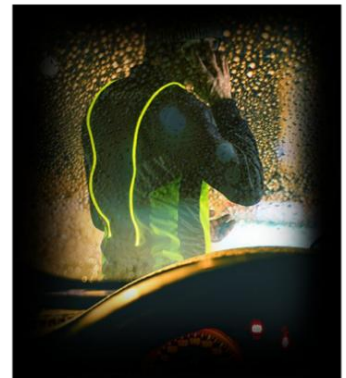

ODZIEŻ OSTRZEGAWCZA

Korzyści z zastosowania elementów świecących:

- ✓ zwiększenie widzialności pracownika w niesprzyjających warunkach pogodowych (deszcz, śnieg, mgła itp.)
- ✓ zwiększenie widzialności pracownika, gdy właściwości taśm odblaskowych zostaną osłabione
- ✓ zapewnienie widzialności pracownika w ciemności nawet przy braku zewnętrznych źródeł światła

<https://www.scilif.com/contact.php>

Przykładowe obszary zastosowań

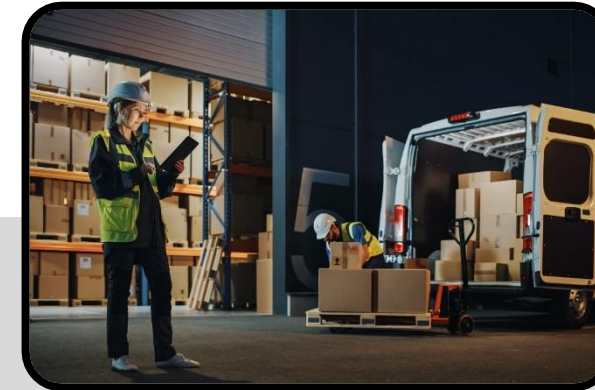
<https://radioplus.com.pl/radom/52319-pkp-pik-nie-ma-zagrozenia-dla-budowy-torow-z-warki-do-radomia>

KOLEJNICTWO

<https://www.facebook.com/lotniskoChopin/posts/w-weekend-ruszymy-z-zimowym-rozkladem-lotow-w-KEF%BB%BF%EF%BB%BF-czekaj-na-wspolczenie-zarowno/999638115540024>

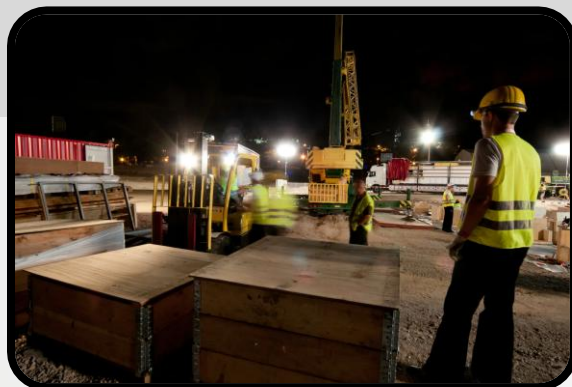
OBSŁUGA LOTNISK

<https://polski-transport.pl/transport-spedycja>

TRANSPORT I SPEDYCJA

BUDOWNICTWO

<https://www.trojmasto.pl/praca/Czy-praca-w-godzinach-nocnych-to-warunki-uczciwe-Prawniki-odpowiada-n167934.html#gallery1photo582229>

DROGOWNICTWO

<https://gazetawroclawska.pl/120-ton-farby-na-nocne-malowanie-pasow-i-znakow-na-ulicach-we-wroclawiu-gdzie-pracuja-drogowcy/gh/c1-18727457>

Aspekty istotne przy projektowaniu odzieży ostrzegawczej z aktywnymi elementami świecącymi

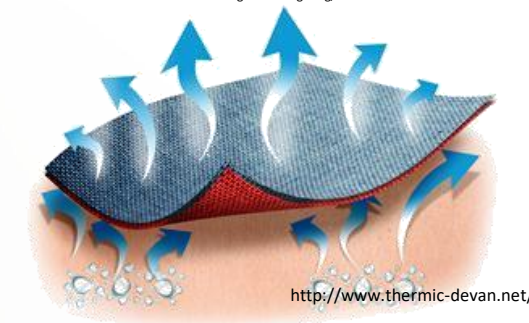
- ✓ spełniająca wymagania normy PN-EN ISO 20471 lub PN-EN 17353
- ✓ lekka i ergonomiczna, zapewniająca wysoki komfort termofizjologiczny i swobodę ruchów
- ✓ dostosowana do warunków pracy na danym stanowisku
- ✓ brak negatywnego wpływu na percepcję i skupienie uwagi użytkownika odzieży oraz osób z jego bezpośredniego otoczenia
- ✓ wyposażona w elastyczne, trwałe i wydajne systemy świecące, odporne na cykle konserwacji
- ✓ zapewniająca bezpieczeństwo elektryczne
- ✓ o wysokich walorach estetycznych

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/garments-fabric-technology-and-properties-vector-10942763>

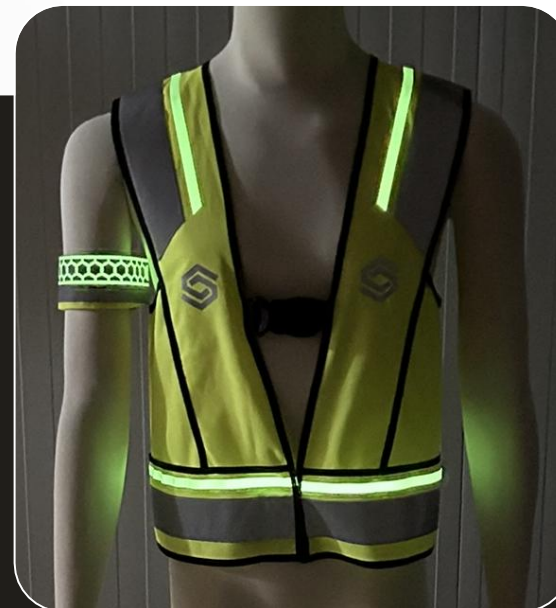
<https://www.uvex-safety.com/en/product-group/uvex-protection-active-flash-safety-through-active-lighting/>

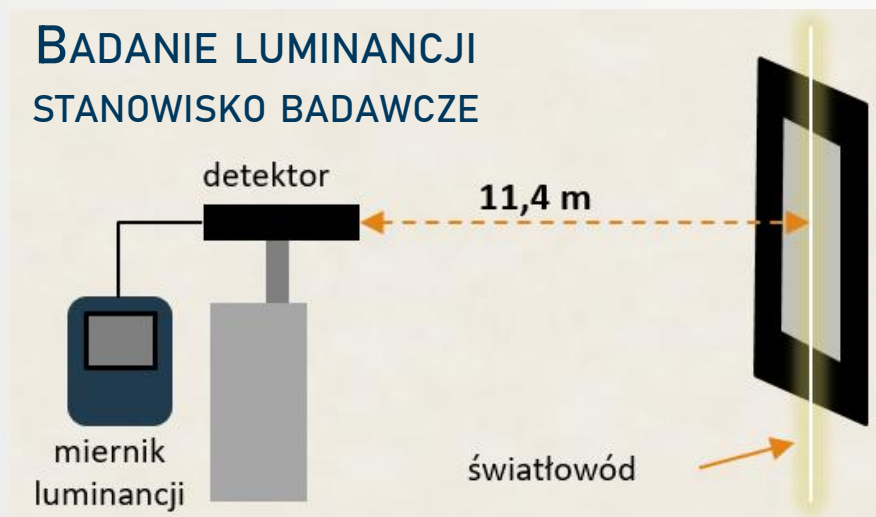
<http://www.thermic-devan.net/en/quick-dry/>

NOWE ROZWIĄZANIA ŚOI O ZWIĘKSZONEJ WIDZIALNOŚCI OPRACOWANE W CIOP-PIB

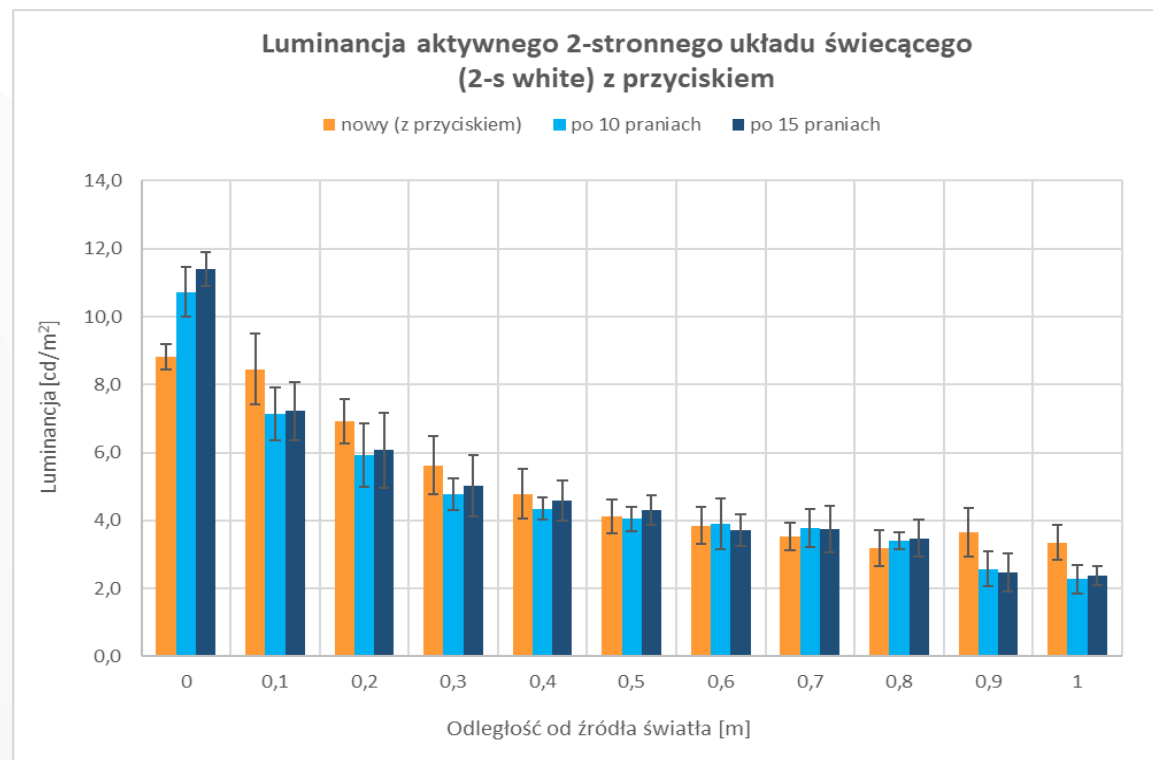

Ocena trwałości aktywnych systemów świecących po cyklach konserwacji

Warunki prania (wg PN-EN ISO 6330):

- ✓ temp. 40 °C (procedura 4M – proces łagodny)
- ✓ suszenie na płasko (procedura C)
- ✓ 10 i 15 cykli

- ✓ Brak istotnych zmian luminancji po praniu na prawie całej długości światłowodu (za wyjątkiem 1 pkt. – przy źródle światła)
- ✓ Wzrost luminancji przy źródle światła może wynikać z rozluźnienia struktury osłonki tekstylnej lub powstania mikrozagięć w światłowodzie

Badania użytkowe

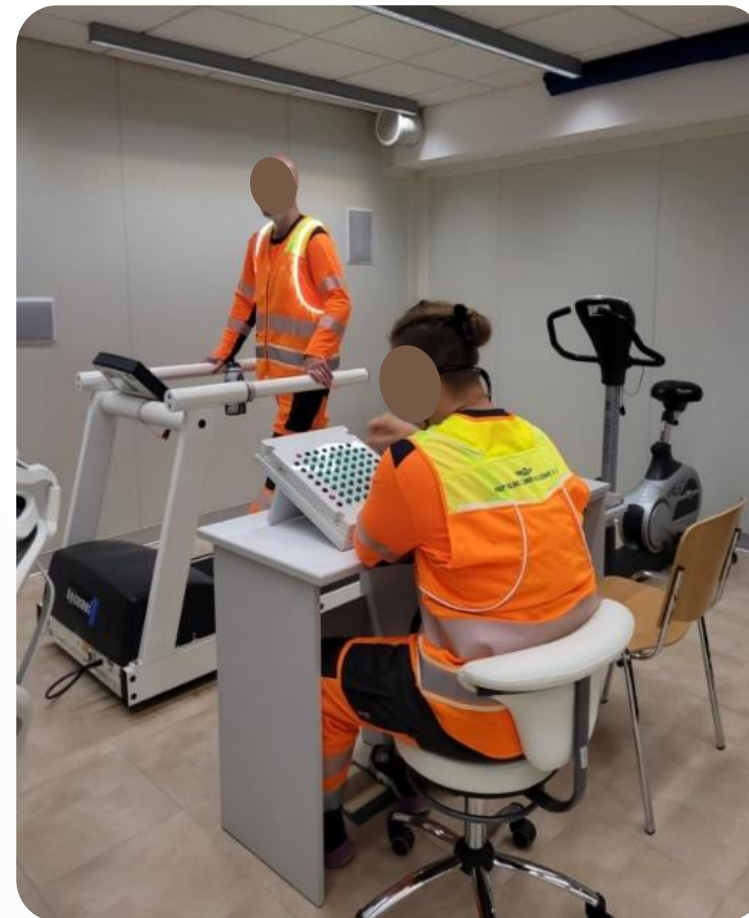
BADANIA W WARUNKACH LABORATORYJNYCH

BADANIE OBCIĄŻENIA PSYCHOFIZYCZNEGO i ERGONOMII

- laboratorium SMART PPE TESTLAB w CIOP-PIB w Łodzi
- natężenie oświetlenia: 20 lx, temp.: 20°C, wilgotność względna: 65%

Wnioski:

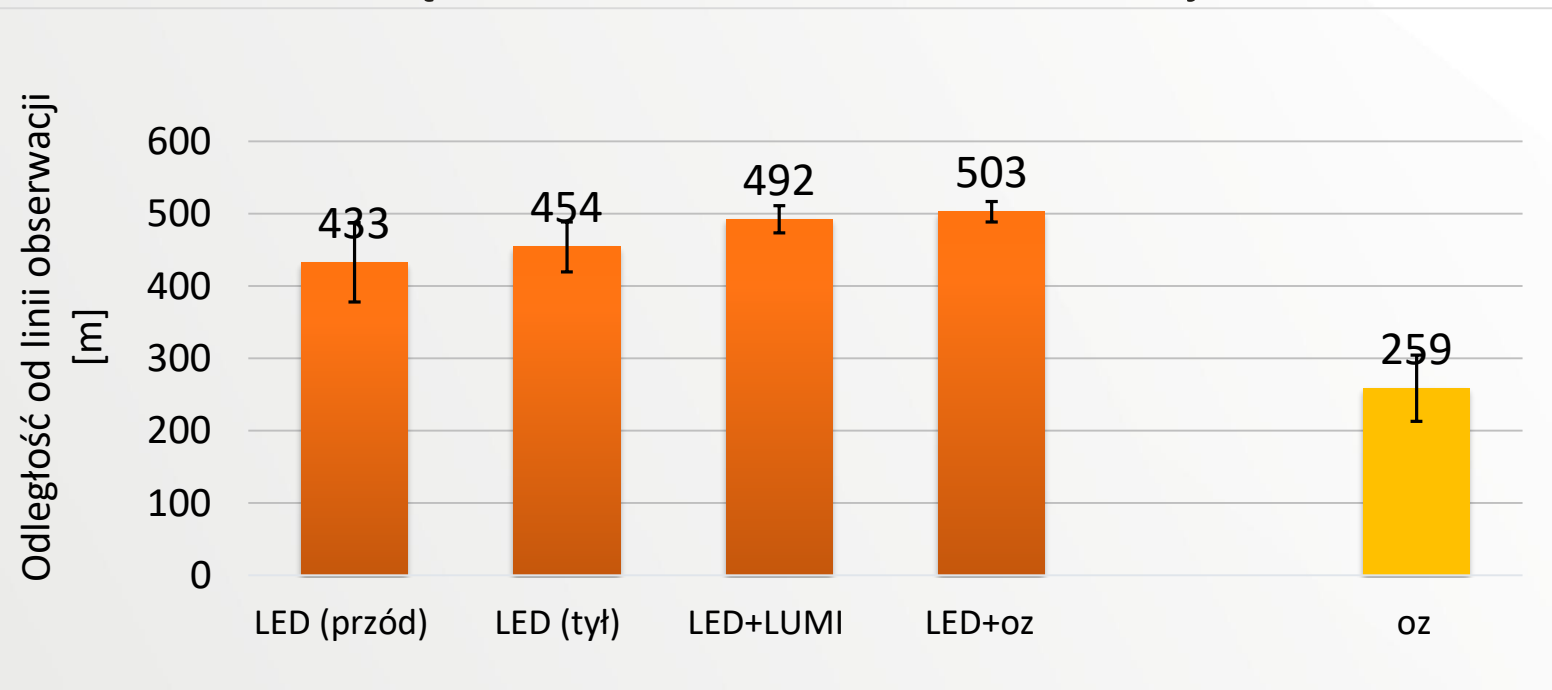
- system LED (w trybie ciągłym, jak i migającym) nie rozpraszał i nie utrudniał wykonywania zadań
- system LED nie był uciążliwy dla wzroku
- system LED nie powodował negatywnych emocji
- ✓ 100% badanych uważa, że kamizelka jest dobrze zaprojektowana i wykonana
- ✓ 100% badanych uważa, że opracowana kamizelka zwiększyłaby ich poczucie bezpieczeństwa.

Badania użytkowe

BADANIA W WARUNKACH RZECZYWISTYCH

- tunel kolejowy na Dworcu Łódź Fabryczna
- średnie natężenie oświetlenia na linii obserwacji ok. 15 lx

Ikonografiki adresowane do dzieci i młodzieży

Ikonografiki – kształtowanie świadomości

CIOP PIB 75 LAT

**Zabłyśnij na drodze -
odblaski ze znakiem CE
to pewny wybór**

Badania wykazują, że
odblaski **bez znaku CE** są
nawet **o 50% mniej widoczne**
w świetle reflektorów - to
**różnica, która może
kosztować życie!**

Opracowano i wydano na podstawie wyników VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie zadań służb państwowych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadanie nr. 7.ZS.12 „Wykorzystanie technologii kreatywnych w narzędziach edukacyjnych oraz środkach ochrony indywidualnej o zwiększonej widzialności dla wzmocnienia motywacji do stosowania tego typu SIO”.
Koordynator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Źródła: <https://www.its.waw.pl/7924.pl,Bezpieczne-odblaski.html>, dostęp z dnia 30.09.2025

CIOP PIB 75 LAT

Widzisz i jesteś widoczny – to działa w obie strony

Statystyki nie kłamią
Aż **79%** pieszych
poza obszarem
zabudowanym
nie nosi odblasków.
Niemal połowa
wypadków
z udziałem pieszych
zdarza się po
zmroku.

Zgodnie z przepisami ruchu drogowego piesi, którzy poruszają się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym są zobowiązani używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu.
Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. „Prawo o ruchu drogowym”

Opracowano i wydano na podstawie wyników VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie zadań służb państwowych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadanie nr. 7.ZS.12 „Wykorzystanie technologii kreatywnych w narzędziach edukacyjnych oraz środkach ochrony indywidualnej o zwiększonej widzialności dla wzmocnienia motywacji do stosowania tego typu SIO”.
Koordynator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
Źródła: <https://policja.pl/pol/aktualnosci/9915,34Odblaski34-dla-kierowcow-i-pieszych.html>, dostęp z dnia 26.09.2025
Sicińska, K., & Zielińska, A. (2022). Pedestrians' safety in Poland and use of reflective materials. *Transport Problems*, 17.
Seidu, R. K., Sun, L., & Jiang, S. (2024). A systematic review on retro-reflective clothing for night-time visibility and safety. *The Journal of the Textile Institute*, 115(7), 1138-1150.

Gra mobilna – Królik Ciopik

- Etap 1: Przygotowanie do wyjścia do przedszkola
- Etap 2: Hulajnogą do przedszkola
- Etap 3: Labirynt w parku
- Etap 4: Przejście dla pieszych

KRÓLIK CIOPIK – BEZPIECZNA DROGA DO PRZEDSZKOLA

EDUKACYJNA GRA MOBILNA
DLA DZIECI W WIEKU WCZESNOSZKOLNYM

KRÓLIK CIOPIK WIE JAK DBAĆ
O BEZPIECZEŃSTWO NA DRODZE,
A TY? NOŚ ODBŁASKI PO ZMIERZCHU
I DAJ PRZYKŁAD INNYM

DOŁĄCZ DO DRUŻYNY CIOPIKA

GOOGLE PLAY STORE

CIOP PIB 75 LAT

APPLE APP STORE

Dziękuję za uwagę!

dr inż. Anna Dąbrowska
e-mail: andab@ciop.lodz.pl
tel.: +48 42 648 02 20

Kierownik Zakładu Środków Ochrony Indywidualnej
Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Opracowano na podstawie wyników VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Projekt nr: II.PN.02 pod tytułem: „Monitorowanie i przeciwdziałanie obciążeniu cieplnemu osób wykonujących pracę w warunkach zagrożenia mikroklimatem gorącym”. Koordynator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Opracowano na podstawie wyników VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie zadań służb państwowych ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadanie nr 7.ZS.12 pt. „Wykorzystanie technologii kreatywnych w narzędziach edukacyjnych oraz środkach ochrony indywidualnej o zwiększonej widzialności dla wzmocnienia motywacji do stosowania tego typu ŚOI”. Koordynator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

